

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖPAŽYMA
DĖL TURTINĖS IR NETURTINĖS ŽALOS, ATSIKADUSIOS DĖL PACIENTO
SVEIKATAI PADARYTOS ŽALOS, ATLYGINIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO (TAP-19-2160); TAIS NR. 19-13818(2)

2019-12-31 Nr. NV-3673

Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.**Projekto tikslas:** užtikrinti, kad pacientams ir kitiems asmenims, turintiems teisę į žalos atlyginimą, žala sveikatai būtų visiškai atlyginama *pagal nurodytus atlygintinos paciento sveikatai padarytos turtinės ir neturtinės žalos dydžio nustatymo kriterijus*.**Dabartinė situacija:** Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. 1-1562 2, 7, 8, 13, 20 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatyme (2019-07-18 Nr. XIII-2377), kuris įsigalioja 2020 m. sausio 1 d., nustatyta, kad pacientas ar kitas asmuo, turintis teisę į žalos atlyginimą, turi teisę ne vėliau kaip per 3 metus nuo dienos, kai pacientas sužinojo ar turėjo sužinoti, kad jo teisės pažeistos, *Vyriausybės patvirtintame Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos apraše nustatyta tvarka* kreiptis į Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisiją (toliau Komisija) dėl žalos atlyginimo.

Šiuo metu pacientai dėl žalos sveikatai atlyginimo gali kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, į draudimo įmonę, apdraudusią įstaigos civilinę atsakomybę, Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisiją, kuri yra privaloma ikiteisminė institucija ginčams dėl pacientų sveikatai padarytos žalos nagrinėjimo, į teismą pacientai gali kreiptis tik nepatenkinti pareiškimo nagrinėjimu Komisijoje arba pareikšdami civilinį ieškinį baudžiamojoje byloje dėl paciento sveikatos sutrikdymo.

Projekto esmė: siūloma nustatyti:

- **prašymų teikimo Komisijai ir jų nagrinėjimo tvarką:** dokumentai pateikiami tiesiogiai arba per atstumą, prašymai bus vertinami 2 etapais, pirmiausia Komisijos sekretoriatas įvertins, ar prašymas ir pateikti dokumentai atitinka nustatytus reikalavimus, nustatyti nagrinėjimo terminai ir tvarka;

- **prašymų nagrinėjimo Komisijoje ir Komisijos sprendimų dėl žalos atlyginimo priėmimo tvarką:** Komisijos pirmininkas paskiria vieną iš Komisijos narių pranešėju, atsakingu už prašymo ir dokumentų pristatymą posėdžiui, Komisija vertina, ar teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas padaryta žala paciento sveikatai yra neišvengiama žala, Komisija priima sprendimą ar žala atitinka ar ne įstatyme nurodytas žalos atlyginimo sąlygas. Jeigu Komisija nustato, kad pacientas tyčia ar dėl didelio neatsargumo prisidėjo prie žalos atsiradimo, žala neatlyginama. Komisija sprendimą atlyginti žalą priima nevertindama asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir ją padariusio sveikatos priežiūros specialisto kaltės;

- **atlygintinos žalos dydžio nustatymo tvarką:** turtinės žalos suma negali būti didesnė nei 60 tūkst. eurų, turtinė žala nustatoma pagal šiuos kriterijus: 1. tiesioginius nuostolius (patirtas išlaidas asmens sveikatos priežiūros paslaugoms, vaistiniams preparatams ir medicinos priemonėms (prietaisams), išskyrus apmokėtus Privalomojo sveikatos draudimo fondo, valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšomis, kitas pagrįstas išlaidas; 2. netiesioginius nuostolius (negautas pajamas). Neturtinė žala nustatoma pagal nutarime nurodytus kriterijus, atitinkamai skiriant balus pagal kiekvieną kriterijų, pvz. sužalojimų pobūdis ir sunkumas, sveikatos sutrikdymo ir laikinojo nedarbingumo trukmė, neįgalumo ar darbingumo lygis, emocinių išgyvenimų bei psichikos ir elgesio sutrikimų pobūdis ir sunkumas, sužalojimo įtakos socialiniam paciento gyvenimui pobūdis ir mastas ir kt.

- **Žalos atlyginimo išmokėjimo iš sąskaitos lėšų ir iš sąskaitos išmokėtų lėšų grąžinimo į sąskaitą tvarką:** žala atlyginama iš Vyriausybės įgaliotos institucijos administruojamos sąskaitos, kurioje kaupiamos asmens sveikatos priežiūros įstaigų įmokos, lėšų. Sąskaitoje nesant pakankamo

lėšų kiekio žalos atlyginimas vienam pacientui nemokamas dalimis, o išmokama visa žalos atlyginimo suma, kai sąskaitoje atsiranda reikiamas lėšų kiekis, įstaigoms įmokėjus įmokas, sąskaitos lėšų kiekis skelbiamas viešai sąskaitą administruojančios institucijos interneto svetainėje,

Pacientas, nepatenkintas Komisijos sprendimu, galės skųsti šį sprendimą teismui. Teismo priteista žala taip pat bus atlyginama iš sąskaitos lėšų.

Taip pat išlieka paciento teisė Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl jo sveikatai padarytos žalos atlyginimo.

Nauda: žala pacientams bus visiškai atlyginama, sutrumpinami prašymų nagrinėjimo Komisijoje terminai, sumažinamas reikalingų pateikti dokumentų kiekis.

Derinimas: nutarimo projektas derintas su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Valstybine akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba, Valstybine teismo medicinos tarnyba, Nacionaline sveikatos priežiūros įstaigų asociacija.

Paaškinimai dėl Finansų ministerijos (dėl žalos išieškojimo), Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (dėl kriterijų), Teisingumo ministerijos (dėl sąvokos „neišvengiama žala“, dėl dokumentų saugojimo, dėl Komisijos sprendimo įforminimo, dėl turtinės žalos dydžio), Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabos (dėl terminų dokumentams pateikti, dėl žalos, atsiradusios iki 2020 m. sausio 1 d.), Lietuvos gydytojų sąjungos (dėl turtinės žalos sumos, dėl klausimyno specialistams, dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo) pateikti derinimo pažymose.

Atitiktis Vyriausybės programai: įgyvendina Vyriausybės programos nuostatas dėl „žalos be kaltės“ modelio įgyvendinimo (Vyriausybės programos 1.3.2. darbo 4 veiksmą „Žalos be kaltės“ modelio sveikatos sistemoje sukūrimas ir įdiegimas“).

Dalykinio vertinimo išvada: siūlome patikslinti nutarimo projektą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, aptarti tarpinstituciniame pasitarime ir svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Patarėja

Aurelija Urbonienė